

การเสริมสร้างคุณลักษณะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาครู
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาโดยใช้รูปแบบ
การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน
**The Enhancing of the 21st Century Thai Teacher Characteristics of
Teacher Students in Bansomdetchaopraya Rajabhat University
by Using Blended Instructional Model**

วิเชียร อินทรสมพันธ์,
วิเชียร ทูวิล และ ปราณีต ม่วงนวล
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
**Wichian Intarasompun,
Wichian Tuwila and Praneet Muangnual**
Bansomdejchaopraya Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: i_wichian@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา (Research and development) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษา
ระดับคุณลักษณะครูไทยในศตวรรษที่ 21 2) พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้าง
คุณลักษณะครูไทยในศตวรรษที่ 21 3) เปรียบเทียบระดับคุณลักษณะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ก่อนและหลัง
เรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน 4) ศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ กลุ่ม
ตัวอย่างเป็นนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นเพื่อศึกษา
ข้อมูลพื้นฐาน จำนวน 351 คน และสุ่มแบบเจาะจงกลุ่มทดลองจำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่
แบบสอบถามแบบมาตรประมาณค่า แบบวัดเชิงสถานการณ์ โดยมีค่าความเที่ยงตรง (IOC) ระหว่าง 0.67-
1.00 ค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.876 และ 0.895 ตามลำดับ สถิติวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ
ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test for dependent sample

ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณลักษณะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านมนุษยสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาเป็นด้านคุณธรรมจริยธรรม และ
ด้านบุคลิกภาพ ตามลำดับ ส่วนด้านการมีส่วนร่วมและการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

* วันที่รับบทความ : 23 ธันวาคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ 27 ธันวาคม 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 4 มกราคม 2567

Received: December 23 2023; Revised: December 27 2023; Accepted: January 4 2024

2. รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยที่ได้พัฒนา มีองค์ประกอบของรูปแบบ ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมายของรูปแบบ กระบวนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบ และผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนการสอนตามรูปแบบ
3. คุณลักษณะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาครูหลังการจัดกิจกรรมด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน สูงกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน; คุณลักษณะครูไทยในศตวรรษที่ 21; นักศึกษาครูมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

Abstracts

The research and development objectives were to 1) study the level of the 21st century Thai teacher characteristics, 2) develop Blended Instructional Model to enhance the 21st century Thai teacher characteristics, 3) compare the level of the 21st century Thai teacher characteristics before and after the implementation of Blended Instructional Model, 4) study the satisfaction towards Blended Instructional Model. The sample group was teacher students at Bansomdejchaopraya Rajabhat University, 351 students selected by stratified random sampling for studying the fundamental data, 30 students selected by purposive random sampling for the model implementation. The research instruments were the 21st Century Thai Teacher Characteristics rating scales questionnaires and multiple-choices situations test which had validity (IOC) between 0.67-1.00 and reliability (α) at 0.876 and 0.895 respectively. Data were analyzed by finding frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test for dependent sample.

The research results found that:

1. The 21st century Thai teacher characteristics of teacher students at Bansomdejchaopraya Rajabhat University was at a high level overall. When considering each aspect, the human relationship aspect had the highest average. Followed by morality and ethics aspect, and personality aspect, respectively, whereas participation and community and local development had the lowest average.

2. Blended Instructional model to enhance the 21st century Thai teacher characteristics of teacher students at Bansomdejchaopraya Rajabhat University consisted of elements of the model, including the principles and aims of the model, learning management process of the model, and the results that students will receive from teaching and learning according to the model

3. The 21st century Thai teacher characteristics of teacher students at Bansomdejchaopraya Rajabhat University after the implementation with the Blended Instructional Model was higher than before the implementation with statistical significance at the .05 level.

4. The satisfaction with organizing activities according to the blended instructional model overall was at a high level.

Keywords: Blended instructional model; Characteristics of Thai Teachers in the 21st century; Teacher students at Bansomdejchaopraya Rajabhat University

บทนำ

การศึกษาที่ดีสำหรับคนยุคใหม่นั้น ไม่เหมือนการศึกษาเมื่อสิบปีหรือยี่สิบปีที่แล้ว การศึกษาที่มีคุณภาพจะต้องเปลี่ยนรูปแบบการเรียนรู้ของศิษย์ไปอย่างสิ้นเชิงและบทบาทของครูอาจารย์ก็ต้องเปลี่ยนแปลงไปอย่างสิ้นเชิง ครูที่รักศิษย์ เอาใจใส่ศิษย์ แต่ยังใช้วิธีสอนแบบเดิม จะไม่ใช่ครูที่ทำประโยชน์แก่ศิษย์อย่างแท้จริง กล่าวคือ ครูที่มีใจแก่ศิษย์ยังไม่พอ ครูเพื่อศิษย์ต้องเปลี่ยนจุดสนใจหรือจุดเน้นจากการสอนไปเป็นเน้นที่การจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นทั้งของศิษย์และของตนเอง ต้องเรียนรู้และปรับปรุงรูปแบบการเรียนรู้ที่ตนเองจัดให้แก่ศิษย์ด้วย ครูเพื่อศิษย์ต้องเปลี่ยนบทบาทของตนจาก “ครูผู้สอน” (Teacher) ไปเป็น “ครูฝึก” (Coach) “ผู้ฝึก” (Trainer) หรือ “ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้” (Learning Facilitator) และต้องเรียนรู้ทักษะในการทำหน้าที่นี้ (วิจารณ์ พานิช, 2555)

ครูได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติมาโดยตลอด และยังเป็นบุคคลที่มีบทบาทความสำคัญยิ่งในการพัฒนามนุษย์ ดังนั้นบุคคลที่จะมาทำหน้าที่นี้จะต้องเป็นผู้ที่มีบุคลิกลักษณะที่ดีพร้อม เช่น ความรู้ดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสามารถในการอบรมสั่งสอน เน้นให้นักเรียนได้ฝึกคิด ปฏิบัติจริง แสวงหาความรู้และเรียนรู้ร่วมกัน จัดการเรียนการสอนให้เชื่อมโยงกับสภาพชุมชนและสิ่งแวดล้อม ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และลักษณะที่พึงประสงค์ จัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศให้นักเรียนเกิดความสุข และพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย และประเมินผลการเรียนการสอนทุกด้านอย่างต่อเนื่องด้วยเครื่องมือที่เหมาะสม ในอนาคตจึงต้องมีการเพิ่มเติมคุณลักษณะของครูบางประการเนื่องจากประการแรกเป็นการก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งการสร้างเด็กให้เติบโตมาในศตวรรษที่ 21 อาจไม่เหมือนเดิมอีกต่อไป เพราะสิ่งที่เคยเป็นมาอาจใช้ไม่ได้กับยุคปัจจุบันที่เต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม และปัญหาที่ประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่ เนื่องจากกระแสโลกาภิวัตน์ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในด้านวิสัยทัศน์ สังคม สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ การเมือง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและการสื่อสาร ทั้งทางบวกและทางลบแนวคิด ค่านิยม ความเชื่อได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านการดำรงชีวิต การเรียนรู้ สังคม ความรู้ สังคมประชาธิปไตยและผลกระทบในการพัฒนาครู การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการและวิชาชีพครูอย่างสำคัญ ดังนั้น จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี วิจัยที่เกี่ยวข้อง กล่าวได้ว่า คุณลักษณะของครูไทยในศตวรรษที่ 21 ควรมีคุณลักษณะที่สำคัญ 10 ด้าน ดังนี้คือ ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการใช้ภาษา ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านการใช้เทคโนโลยี ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการมีส่วนร่วมและการพัฒนาชุมชน/ท้องถิ่น ด้านการวัดและประเมินผล

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เป็นสถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครูเป็นเวลานานมากกว่า 120 ปี แล้ว มีหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตและมีบัณฑิตที่ทำหน้าที่ครูในโรงเรียนทั้งในระบบและนอกระบบ ระดับการศึกษาขั้น ในการผลิตบัณฑิตครูให้มีความสามารถในการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองการพัฒนาประเทศนั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดให้ระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยมีนโยบายให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งเพื่อให้ได้ครูที่มีคุณภาพอย่างแท้จริง ซึ่งในปัจจุบันมีองค์กรวิชาชีพเข้ามาควบคุมการผลิตให้มีคุณภาพโดยผู้ที่จะเป็นครูได้นั้นจะต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และมีคุณสมบัติตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา ประกอบด้วย มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตน เพื่อให้เกิดความรู้ ทักษะความสามารถและความชำนาญเพียงพอในการประกอบวิชาชีพครู มีมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ เพื่อให้เกิดคุณภาพในการประกอบวิชาชีพ สามารถสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาให้แก่สังคม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ทำหน้าที่ในการจัดการศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิตและพัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้เป็นตามมาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานวิชาชีพครู และให้ความสำคัญในการผลิตครูที่มีคุณภาพ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นไปตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2565 (กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2565)

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 19 มีผลกระทบทางการศึกษากับการศึกษามาก สถานศึกษาต้องหยุดการเรียนการสอน และมีการปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเป็นการสอนทางไกล ต้องใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย มีการผสมผสานในการจัดการเรียนรู้ให้เป็นทั้งระบบออนไลน์ (Online) ระบบเรียนในสถานที่ (Onsite) และเรียนแบบผสมผสาน (Blended Learning) โดยใช้วิธีการที่เหมาะสมตามบริบทที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของแต่ละโรงเรียน สำหรับยุคสมัยนี้การปรับตัวเป็นสิ่งสำคัญเป็นอย่างมาก ยิ่งสำหรับการศึกษาก็ได้ว่าเป็นปีแห่งการปรับเปลี่ยนรูปแบบ และอีกหนึ่งวิธี ที่นิยมนำมาปรับใช้กับการเรียนการสอนนั้นก็คือ Blended learning ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ ที่ผสมผสานรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ผสมผสานกับการเรียนรู้นอกห้องเรียนที่ผู้เรียนผู้สอนไม่เผชิญหน้ากัน หรือการใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่หลากหลาย กระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมเกิดขึ้นจากยุทธวิธี การเรียนการสอนที่หลากหลายรูปแบบ เป้าหมายอยู่ที่การให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้เป็นสำคัญ การสอนด้วยวิธีการเรียนรู้แบบผสมผสานนั้น ผู้สอน สามารถใช้วิธีการสอน 2 วิธีหรือมากกว่า ในการเรียนการสอน เช่น ผู้สอนนำเสนอเนื้อหาบทเรียนผ่านเทคโนโลยีผสมผสานกับการสอนแบบเผชิญหน้า โดยหลังจากนั้นผู้สอนสามารถนำเนื้อหาบทความไปลงไว้บนเว็บไซต์ และติดตามการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้อิเล็กทรอนิกส์ ด้วย

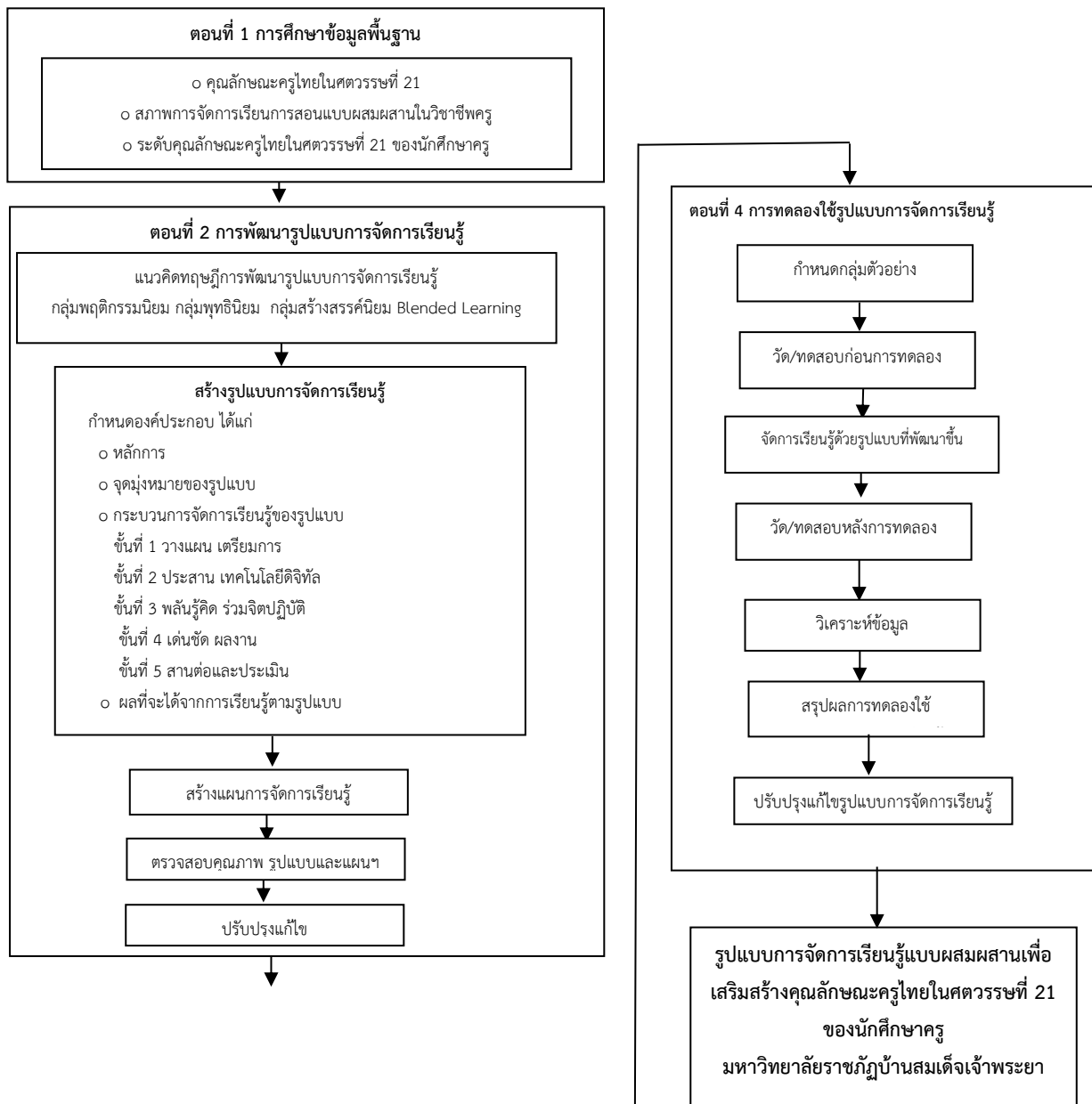
ระบบแอลเอ็มเอส (Learning Management System) ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ในห้องแล็บ หลังจากนั้นสรุปบทเรียน ด้วยการอภิปรายร่วมกับคุณครูผู้สอนในห้องเรียน การเรียนรู้ในลักษณะแบบผสมผสานเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่มที่มีการจัดวางการทำงานกลุ่มเป็นอย่างดี ด้วยการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วย ก่อน และ/หรือหลังจากมี face-to-face learning แล้ว ก็ได้ ซึ่งอาจจะรวมถึง pre-event activities เพื่อ warm-up ก่อนมีการประชุมเป้าหมายก็เพื่อการสร้างมนุษยสัมพันธ์ในระหว่างผู้เรียน สร้างความรู้สึกการเป็นทีมร่วมกัน ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพ และความรวดเร็วในการทำงานกลุ่ม อาจมีการปฐมนิเทศ แนะนำ ชี้แจง ก่อนเรียนทาง Web conferences, Online discussions, และ Online Conference ซึ่งจะทำให้มีการเปิดใจกว้าง ที่จะเรียนรู้ร่วมกันแลกเปลี่ยนการเรียนรู้กัน ถ้าหากสุดท้ายผู้เรียนจะต้องมาพบกันในห้องเรียนแบบเดิมหรือในอีกกรณีตัวอย่างหนึ่ง คือการให้มี Follow-up learning community หลังจาก มี face-to-face event แล้ว ชุมชนการเรียนรู้ในลักษณะนี้ อาจด้วยการให้ผู้เรียนทำ group projects, discussing research findings, และ mentoring peers เป็นต้น หรือลักษณะ end-to-end communities ที่รวมทั้ง pre-event และ follow-up learning activities ด้วย ผู้เรียนบางคนอาจชอบ end-to-end community มากกว่า เพราะ face-to-face meeting แบบปกติ มักเป็นเรื่องปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม ที่จะมารวมมือกันทำงาน ตัวอย่างเช่น ครูอาจใช้ ice-breaker community สำหรับ prework และแนะนำ เรื่องต่าง ๆ ให้กับผู้เรียน ใช้ face-to-face experiential workshop ในการให้ความชัดเจนเรื่องจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละคน และใช้ follow-up community ในการ coaching และ mentoring เพื่อให้ผู้เรียนได้บรรลุจุดประสงค์ที่วางไว้ การเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) เป็นการบูรณาการ online learning และ face-to-face meetings เข้าด้วยกัน โดยการเรียนรู้ในลักษณะนี้ คือ ผู้เรียนจะมีปฏิสัมพันธ์ และร่วมมือกันที่ลึกซึ้งขึ้น ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน

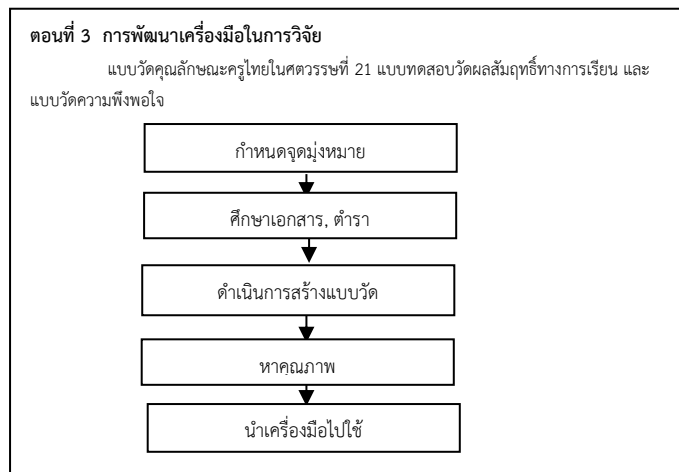
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับคุณลักษณะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาครูมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาผลก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
ขั้นตอนในการเสริมสร้างคุณลักษณะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ
เจ้าพระยาด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 การศึกษา
ข้อมูลพื้นฐาน ตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ตอนที่ 3 การพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย
ตอนที่ 4 การทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ แสดงดังภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ปีการศึกษา 2565 จำนวน 4,059 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาระดับคุณลักษณะครูไทยในศตวรรษที่ 21 มาจากประชากรกำหนดขนาดตัวอย่างตามตารางของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 :57) ได้จำนวน 351 คน สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น และ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น จำนวน 30 คน สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling)

ตัวแปรการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่
 - 2.1 คุณลักษณะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาครู
 - 2.2 ความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกตามขั้นตอน ดังนี้

1. เครื่องมือในการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เป็นแบบสอบถามสภาพการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) มีเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ ประกอบไปด้วยคำถามเกี่ยวกับ เพศ ชั้นปี หลักสูตรที่เข้าศึกษา คณะที่สังกัด สภาพการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) ในรายวิชาชีวครู และแบบวัดคุณลักษณะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ

เจ้าพระยา มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) จำนวน 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างระหว่าง 0.67-1.00 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.989

2. เครื่องมือในการทดลองใช้รูปแบบ เป็นแบบวัดระดับคุณลักษณะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ของ นักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบวัดประเภท มาตราประมาณค่า (Rating Scale) และตอนที่ 2 เป็นแบบเลือกตอบเชิงสถานการณ์ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.67-1.00 แบบสอบถามตอนที่ 1 มีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.876 และแบบสอบถาม ตอนที่ 2 มีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.895 และค่าอำนาจจำแนกโดยรวมอยู่ระหว่าง 0.45-0.76

3. เครื่องมือในการวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ ผสมผสานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ เจ้าพระยา เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด แบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบ ของลิเคิร์ต (Likert's Scale) 5 ระดับ จำนวนข้อคำถาม 20 ข้อ (IOC) 0.67 -1.00 ค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.85

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

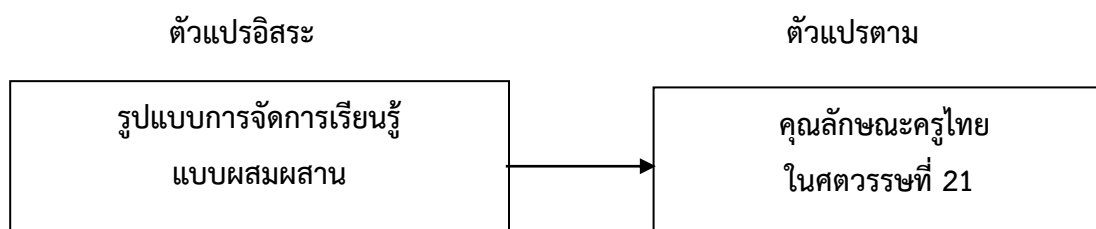
1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ระดับคุณลักษณะครูไทยในศตวรรษ ที่ 21 และความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมตาม รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

3. การวิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบระดับคุณลักษณะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาผลก่อนและหลังเรียนรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ด้วย สถิติ t-test for dependent sample

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยได้นำแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2550) วิจารย์ พานิช (2555) สมบัติ นพริก (2553) อนุมพร เลหาจรัสแสง (2553) วิโรจน์ สารรัตน์ (2556) และ นัฐยา พงษ์เสื่อ (2559) Wichean Intarasompan and Jittawisut Wimuttipanya (2021) พบว่า คุณลักษณะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู คุณธรรมพื้นฐานความเป็นครู สมรรถนะการจัดกระบวนการเรียนรู้ สมรรถนะการวัดและประเมินผล และสมรรถนะการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม โดยจำแนกออกเป็นด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการใช้ภาษา ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านการใช้เทคโนโลยี ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการมีส่วนร่วมและการพัฒนาชุมชน/ท้องถิ่น ด้านการวัดและประเมินผล นอกจากนี้ยังศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานของ Allen and Seaman (2005) Horn and Staker (2011) Oliver and Trigwell (2005) Carman (2006) และงานวิจัยของศศินันท์ ศิริธาดากุลพัฒน์ (2561 : 93-106) สุสัณหา ยิ้มแย้ม และคณะ (2558) อลงกรณ์ อุ้เพ็ชร (2560) ประทวน คล้ายศรี (2560) พัฒนะ พิพัฒน์ศรี (2563) นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

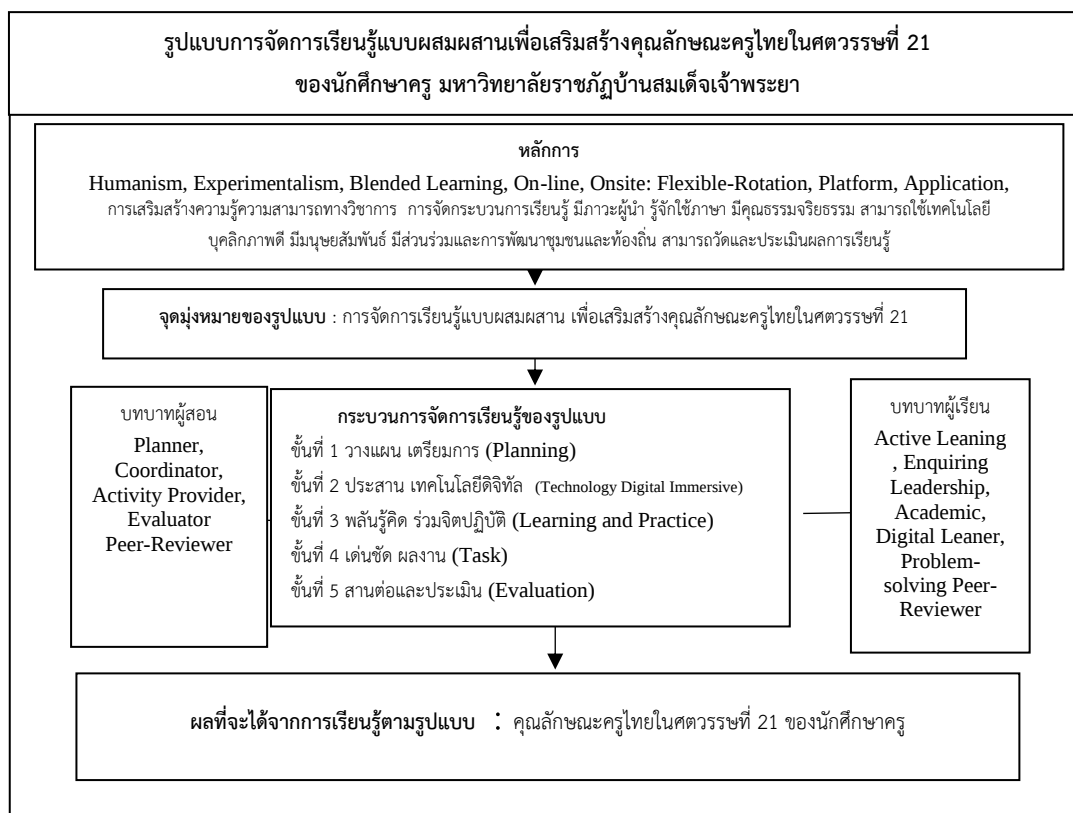
1. ผลการศึกษาระดับคุณลักษณะครูไทยในศตวรรษ ที่ 21 ของนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอได้ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับคุณลักษณะครูไทยในศตวรรษ ที่ 21 ของนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยรวม

คุณลักษณะครูไทยในศตวรรษ ที่ 21	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ	4.14	0.72	มาก	9
2. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้	4.25	0.75	มาก	5
3. ด้านภาวะผู้นำ	4.37	0.67	มาก	4
4. ด้านการใช้ภาษา	4.22	0.70	มาก	6
5. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.44	0.67	มาก	2
6. ด้านการใช้เทคโนโลยี	4.16	0.74	มาก	5
7. ด้านบุคลิกภาพ	4.38	0.68	มาก	3
8. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.46	0.67	มาก	1
9. ด้านการมีส่วนร่วมและการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น	4.00	0.82	มาก	10
10.ด้านการวัดและประเมินผล	4.22	0.72	มาก	7
รวม	4.26	0.73	มาก	

จากตารางที่ 1 ระดับคุณลักษณะครูไทยในศตวรรษ ที่ 21 ของนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 0.73) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านมนุษยสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.46$, S.D. = 0.67) รองลงมาเป็นด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{x} = 4.44$, S.D. = 0.67) และ ด้านบุคลิกภาพ ($\bar{x} = 4.38$, S.D. = 0.68) ตามลำดับ ส่วนด้านการมีส่วนร่วมและการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.82)

2. ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มีองค์ประกอบและรายละเอียดแสดงได้ดังภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 3 รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะครูไทยในศตวรรษที่ 21

3. ผลการเปรียบเทียบพบว่า คุณลักษณะครูไทยในศตวรรษ ที่ 21 ของนักศึกษาครูมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาหลังการจัดกิจกรรมด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน สูงกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะครูไทยในศตวรรษ ที่ 21 ของนักศึกษาครูมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน

การทดลอง	n	$\bar{x}$	S.D.	df	t	Sig.
ก่อนการทดลอง	30	314.70	28.81	29	26.21*	0.00
หลังการทดลอง	30	425.43	8.39			

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากยกเว้นกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ความคิดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.63$) รองลงมากิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบนี้ ทำให้ผู้เรียนกล้าคิดกล้าตอบ ($\bar{X} = 4.37$) ส่วนรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทำให้เข้าใจและรู้จักเพื่อนมากขึ้นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.70$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับคุณลักษณะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยรวม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านมนุษยสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาเป็นด้านคุณธรรมจริยธรรม และ ด้านบุคลิกภาพ ตามลำดับ ส่วนด้านการมีส่วนร่วมและการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นักศึกษาได้รับการพัฒนาคุณลักษณะครูไทยในศตวรรษที่ 21 จากการที่เข้าร่วมเรียนรู้ตามหลักสูตรศาสตรบัณฑิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ทำให้นักศึกษาเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักให้การต้อนรับและเป็นกันเองกับผู้ที่มาติดต่อด้วย ให้ความช่วยเหลือแก่เพื่อนนักศึกษาครูและนักเรียนในโรงเรียน ความเป็นกันเองและรู้จักวางตัวได้เหมาะสม ชอบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และอื่นๆ ของนักเรียนเสมอ มีความสามารถใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลในการสร้างบทเรียนสอดคล้องกับเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม สามารถใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลในชีวิตประจำวันเป็นอย่างดี เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ สุจริต ไม่ละโมภย์อยากได้ของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียน มีความเมตตา กรุณาต่อศิษย์ด้วยความจริงใจ มีความสามารถในการฟัง พูด อ่าน และเขียนเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับครู สอดคล้อง สุเทพ ธรรมะตระกูล (2555) และมัสยา เรืองนาราบ (2556) ที่พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2556-2565) ได้แก่ ด้านความรู้และความสามารถ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และจรรยาบรรณวิชาชีพ

2. ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาผู้วิจัย มีองค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย หลักการที่มีแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง มีความทันสมัย สอดคล้องกับการพัฒนาคุณลักษณะของครูไทยในศตวรรษที่ 21 มีจุดมุ่งหมายของรูปแบบที่สอดคล้องกับหลักการ กระบวนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบ 5 ขั้นตอน และผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนการสอนตามรูปแบบผู้เรียนจะเกิดการพัฒนาคูณลักษณะครูไทยในศตวรรษที่ 21 โดยมีความรู้ ความเข้าใจในวิชาชีพครู ภาวะผู้นำ เจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู คุณธรรมจริยธรรม มีความสัมพันธ์กับชุมชนและท้องถิ่น มีทักษะปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ วัดผลและประเมินตามสภาพจริง ทั้งนี้เนื่องจาก มีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด ทฤษฎีที่เน้นการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติ

ผ่านสื่อการเรียนรู้เนื้อหาวิชาชีวเคมี เป็นการจัดการเรียนรู้ทั้งระบบปกติและระบบออนไลน์ ด้วยสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ภาระงานที่รับผิดชอบ และปฏิบัติการเพื่อให้ผู้เรียนมีการพัฒนาคุณลักษณะครูไทยในศตวรรษที่ 21 นำแนวคิดการผสมผสานแบบ **Rotation** ผสมผสานกับแบบ **Flex** เป็นลักษณะการเรียนรู้แบบผสมผสานที่มีความยืดหยุ่นในการปรับใช้ภายใต้ สถานการณ์ที่ต่างกันที่ครูสามารถจัดให้กับผู้เรียนในการเรียนรู้หลายรูปแบบทั้งการเรียนรู้ แบบ **tutoring** หรือการเรียนรู้แบบกลุ่มเล็กตามกลุ่มสนใจ ตามแนวคิดของฮอร์นและสแต็กเกอร์ (Horn and Staker, 2011) ผ่านกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอนได้แก่ ขั้นที่ 1 วางแผน เตรียมการ (Planning) ขั้นที่ 2 ประสาน เทคโนโลยีดิจิทัล (Technology Digital Immersive) ขั้นที่ 3 พลัันธ์คิด ร่วมจิตปฏิบัติ (Learning and Practice) ขั้นที่ 4 เ่นชัด ผลงาน (Task) ขั้นที่ 5 สานต่อและประเมิน (Evaluation) สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พัฒนะ พิพัฒน์ศรี (2563) ลัดดาวรรณ จันทรีใหม่ ประกอบ ใจมั่น และ กรวรรณ สืบสม (2562 : 56-65) ศศินันท์ ศิริธาดากุลพัฒน์ (2561 : 93-106) ที่พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blenden Learning) มีแนวคิดที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ มีรูปแบบของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีการปรับเปลี่ยนตามสภาพบริบทของจุดมุ่งหมายของรูปแบบได้แก่ คุณลักษณะทางปัญญา คุณลักษณะทางจิตพิสัย และคุณลักษณะทางทักษะพิสัย ผลการวิจัยทุกเรื่องพบว่า รูปแบบมีองค์ประกอบได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย กระบวนการจัดการเรียนรู้ และผลที่ได้รับจากการเรียนรู้ตามรูปแบบ

3. คุณลักษณะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาครูมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา หลังการจัดกิจกรรมด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน สูงกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาครูที่ได้รับการพัฒนาคุณลักษณะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ยึดแนวคิดว่าจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ผสมผสานแนวคิดกลุ่มพฤติกรรมนิยม กลุ่มพุทธินิยม กลุ่มมนุษยนิยม และกลุ่มสร้างสรรค์นิยม แนวคิดการผสมผสานแบบ Rotation การสอนปกติในชั้นเรียนภายใต้สถานการณ์ที่มีความหลากหลายและเป็นไปตามอัตราการเรียนของแต่ละบุคคล ผสมผสานที่มีความยืดหยุ่นในการปรับใช้ภายใต้สถานการณ์ที่ต่างกันที่ผู้สอนสามารถจัดให้กับผู้เรียนในการเรียนรู้หลายรูปแบบทั้งการเรียนรู้ แบบ **tutoring** หรือการเรียนรู้แบบกลุ่มเล็กตามกลุ่มสนใจ ตามแนวคิดของฮอร์นและสแต็กเกอร์ (Horn and Staker, 2011) ผสมผสานเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 วางแผน เตรียมการ (Planning) ขั้นที่ 2 ประสาน เทคโนโลยีดิจิทัล (Technology Digital Immersive) ขั้นที่ 3 พลัันธ์คิด ร่วมจิตปฏิบัติ (Learning and Practice) ขั้นที่ 4 เ่นชัด ผลงาน (Task) ขั้นที่ 5 สานต่อและประเมิน (Evaluation) วิธีการประเมินที่หลากหลาย ที่มาจากครู ผู้เรียนประเมินผู้เรียน (Peer assessment) ทั้งวิธีการผ่านระบบ Online/ Onsite ด้วย Google Form แบบสำรวจรายการ มาตรฐานค่า และ Rubric Score ที่ใช้ร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มนชิตา ภูมิพยัคฆ์ ทวี สระน้ำคำ และไชยยศ เรือง

สุวรรณ (2560 : 38-47) เช่นเดียวกับไพฑูรย์ กานต์ธัญลักษณ์ (2557) และงานวิจัยของสุกัญญา พลวิก (2555) ที่พบว่าผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานทำให้ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนั้นมีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน โดยเฉพาะการจัดเนื้อหาที่นำมาเป็นสถานการณ์เพื่อให้นักศึกษาได้รู้จักคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เป็นสิ่งที่ใกล้ตัวสู่ไกลตัวและจากจุดเล็กๆ สู่จุดใหญ่ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ เป็นประโยชน์ต่อตัวเอง ต่อครอบครัว ต่อเพื่อนบ้าน ต่อชุมชน ต่อท้องถิ่น ต่อประเทศ และต่อโลกของเรา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น สร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้เรียน กิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ความคิด ทำให้ผู้เรียนกล้าคิดกล้าตอบ ช่วยส่งเสริมการพัฒนาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับครูในยุคศตวรรษที่ 21 ทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่าย ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสดแสดงความคิดเห็น ช่วยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ ความเข้าใจด้วยตนเองได้ ทำให้ผู้เรียนเกิดการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนตัดสินใจโดยใช้เหตุผล ทำให้ได้ทำงานร่วมกับผู้อื่นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับครูในยุคศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัฒนะ พิพัฒน์ศรี (2563) เช่นเดียวกับงานวิจัยของประทวน คล้ายศรี (2560) และงานวิจัยของ ฤดี เนตรโสภา (2560) ที่พบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานในระดับมากเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1.1 ก่อนที่จะนำรูปแบบไปใช้ ผู้สอนควรศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนการสอนตามรูปแบบ ให้เข้าใจเสียก่อน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

1.2 ควรมีการวิจัยครั้งต่อไปถึงการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ไปใช้กับเนื้อหาสาระที่อยู่ในระดับอื่นๆ หรือเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอื่นๆ

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

2.1 ควรส่งเสริมด้านการมีส่วนร่วมและการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น โดยเฉพาะในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษาจะต้องกำหนดให้นักศึกษาครูได้เข้ามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นทุกระยะและตลอดหลักสูตร

2.2 ควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมโดยมุ่งเน้นเพื่อให้ผู้เรียนได้นำหลักการ แนวคิด ความรู้ ความเข้าใจไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยให้แสดงผลการปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ให้มากยิ่งขึ้น

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

3.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบประกอบด้วยขั้นตอนและกิจกรรมที่หลากหลาย ทำให้การจัดกิจกรรมแต่ละขั้นตอนต้องใช้เวลามากกว่าที่กำหนดไว้ ดังนั้นผู้สอนที่จะนำรูปแบบการเรียนการสอนนี้ไปใช้ควรยืดหยุ่นเวลาตามความเหมาะสม

3.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนควรเปิดใจกว้างให้โอกาสผู้เรียนได้แสดงออกให้เต็มที่ในทุกด้าน ต้องไม่ปิดกั้นความคิดของผู้เรียน ไม่เร่งรัดเวลาหรือจำกัดเวลา ให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นที่แปลกใหม่ ส่งเสริมให้กำลังใจผู้เรียนที่กล้าแสดงออก มีการแสดงผลงาน มีการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนและให้ความสนใจ ให้ความเป็นกันเองกับผู้เรียนทุกคน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2565). กฎกระทรวงมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 1 สิงหาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.mhesi.go.th/images/2565/T_1390028.PDF
- ณฤติ เนตรโสภา (2560). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสัมมาทิฐิของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยเทคนิคคำถาม R-C-A. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 1 สิงหาคม 2566. แหล่งที่มา: https://so04.tci-thaijo.org/index.php/yrh_human/article/view/113200
- ธนอมพร เลหาจรัสแสง และอุไรวรรณ หาญวงศ์. (2553). การบูรณาการเทคโนโลยี e-learning ประเภทเกมในชั้นเรียน. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 1 สิงหาคม 2566. แหล่งที่มา: <http://thanompo.edu.cmu.ac.th/load/journal/50-51/Integrating%20GameBased.pdf>.
- นัฐยา พงษ์เสือ. (2559). การพัฒนาตัวชี้วัดคุณลักษณะของครูไทยในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

- ประทวน คล้ายศรี. (2560) การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้แนวทางการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับแนวคิดอภิปัญญา สำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: วิทยาลัยครุศาสตร์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พัฒนา พิพัฒน์ศรี. (2563) การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เรื่อง การเขียนโปรแกรม KidBright สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพฑูรย์ กานต์ธัญลักษณ์. (2557). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วยการเรียนรู้แก้ปัญหา ร่วมกันและเทคนิคซินเนคติกส์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษา ครู. วิทยานิพนธ์ ปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มนชิตา ภูมิพยัคฆ์, ทวี สระน้ำคำ และ ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2560). การพัฒนารูปแบบการเรียนบนเว็บไซต์แบบผสมผสานด้วยเทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด. 11 (1), 38-47.
- มัสยา เรืองนาราบ. (2556). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูในทศวรรษหน้าในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ลัดดาวรรณ จันทรีใหม่, ประกอบ ใจมั่น และ กรวรรณ สืบสม. (2562). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานบนฐานการคิดออกแบบเกมที่สร้างเสริมความมุ่งมั่น แน่วแน่ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ. 19 (2), 56-65.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วิโรจน์ สารัตนะ. (2556). กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษา ; กรณีนานาชาติศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ.
- ศศิรินทร์ ศิริธาดากุลพัฒน์. (2561). ผลของการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างเจตคติและผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของครูในอนาคตที่มีต่อการศึกษารูปแบบเรียนรวม. วารสารวิจัยและพัฒนาการศึกษาพิเศษ. 7 (2), 93-106.
- สมบัติ นพรัตน์. (2553). ครูยุคใหม่. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 1 สิงหาคม 2566. แหล่งที่มา: http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail_hp?NewsID=21846&Key=hotnews

- สุกัญญา พลวิก. (2555). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานวิชาโครงการระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี นครศรีธรรมราช. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารนวัตกรรมการพัฒนา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนครศรีธรรมราช.
- สุเทพ ธรรมะตระกูล. (2555). การศึกษาคุณลักษณะของครูยุคใหม่. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- สุสันหา ยิ้มแย้ม และคณะ. (2558) การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. *พยาบาลสาร*. 42 (ฉบับพิเศษ), 129-140.
- อลงกรณ์ อยู่เพชร. (2560). ผลการเรียนรู้ร่วมกันแบบผสมผสานที่มีต่อความสามารถในการทำงานกลุ่ม วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Allen. I. E. and Seaman. J. (2007). Growing by Degrees: Online education in the United States, The Sloan Consortium. *Online*. Retrieved from: http://www.sloanc.org/publications/survey/pdf/growing_by_degrees.pdf.
- Carman, J. M. (2006). Blended Learning Design: Five Key Ingredients. *Online*. Retrieved from: <http://www.agilantlearning.com/pdf/Blended%20Learning%20Design.pdf>
- Horn. B.M. and Staker. H. (2011) *The Rise of K-12 Blended Learning*. Mountain View, CA . : Innosight Institute.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30 (3), 607-610.
- Oliver, M., & Trigwell, K. (2005). Can “Blended learning” be redeemed? *ELearning*. 2 (1), 17-26.
- Wichean Intarasompan, and Jittawisut Wimuttipanya (2021). A quality in education of lower central network school with coaching and mentoring pass online system. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education*. 12 (8), Retrieved from <https://turcomat.org/index.php/turkbilmat/article/view/3819>